

בלק הרשע ראה שהשעה משחקת לו לכן אמר עתה ומיד

**וַעֲתָה לָכֶּה נָא אֶרְחָה לִּי אֶת הָעָם הַזֶּה** כי עצום הוא ממני וגו'.

(במדבר כב) **וַעֲתָה**, למה אמר ועתה **רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר**, אָמַר

**הַהוּא רָשָׁע, וְדָאֵי שַׁעֲתָא קִיִּימָא לִי לְמַעַבְדַּ מַּה דְאִנָּא**

**בְּעֵי** רבי אלעזר מבאר כונתו שאמר בלק הרשע ודאי עכשיו השעה משחקת לי לעשות

מה שאני רוצה ולכלות את ישראל. **חָמָא, וְלֹא חָמָא יָאוּת** כי ראה אבל לא

ראה בראוי **חָמָא כַּמָּה אֲלֻפִּין נִפְלִין מִיִּשְׂרָאֵל עַל יְדוּי לְזֻמָּן**

**זַעִיר, אָמַר וְדָאֵי הַשַּׁתָּא שַׁעֲתָא קִיִּימָא לִי** דהיינו שראה כמה

אלפים מישראל נופלים על ידו לזמן קצר אמר אם כן ודאי עכשיו אני צריך להזדרז כי

השעה עומדת לי בזמן זה. **וּבְגִין כֹּךְ וַעֲתָה, וְלֹא בְזֻמָּנָא אַחֲרָא** ולכן

אמר ועתה וכונתו עכשיו מיד ולא להמתין לזמן אחר כי אז יעבור הזמן שצריכים ישראל

ליפול לידו.

**לָכֶּה, לֵךְ מִיַּבְעֵי לֵיהּ, מַאי לָכֶּה** למה אמר לבלעם הרשע לכה ארה

לי את העם הזה ולא 'לך' **אָמַר, נִזְדָּרִז גַּרְמָן לְהַהוּא דְרַחֲיָה**

**בְּגִדְפוּי עַלִייהו, לְהַהוּא דְשָׁמִיָּה כ"ה** אלא כוונתו היתה לומר

לבלעם נזרו עצמנו להלחם כנגד השכינה המרחפת בכנפיה מעליהם לשמרם וזהו "לכה"

לאותה השכינה ששמה "כה". **וַעֲתָה לָכֶּה, נִגַּח קָרְבָּא בְּהַהוּא כ"ה**

ועתה לכה נעשה מלחמה עם השכינה הנקראת כ"ה. (ועתה לכה כמה דאָתָּא אָמַר (מלכים

ב' ג') **וַעֲתָה לְשָׁלַל מוֹאָב.**

כל עצת בלק ובלעם היו על השכינה ובסוף היא עקרה אותם מהעולם

**אָמַר, עַד הַשָּׁתָּא לֹא הָיָה בְּעֹלְמָא מֵאן דְּיִיכּוֹל לְהוּ, בְּגִין הֵהוּא פִּטְרוֹנָא דְּקִיּוּמָא עֲלֵייהוּ** אמר בלק עד

עכשיו לא היה בעולם מי שיכול להם בשביל אותו הפטרון העומד עליהם לשמרם היינו בשביל השכינה המשגיחה עלינו, **הַשָּׁתָּא דְּשַׁעְתָּא קִיּוּמָא לָן, לְכָה נַעֲבִיד קִרְבָּא** עכשיו שהשעה עומדת לנו נעשה עם השכינה הנקראת כ"ה מלחמה.

**וְכָל עֵיטָא דְּהֵהוּא רָשָׁע לְכ"ה הָיָה, דְּכֻתִּיב** וגם כל עצת בלעם הרשע היתה על השכינה כמו שאמר **וְאַנְכִי אֶקְרָה כֹּה שְׁפִירוּשׁוּ אֶעְקֹר**

**לְהֵהוּא כֹּה מֵאַתְרֵיהּ** אעקור את השכינה הנקראת כ"ה ממקומה מעל ישראל ועי"ז יתעוררו הדינים עליהם. **וְתַרְוִייהוּ בְּעֵיטָא בִישָׁא לְהֵאִי כֹה**

**הָיוּ, בְּמָה דְּאַתָּ אָמַר** ושניהם בעצה רעה על השכינה היו כמו שכתוב (תהלים

ב) יתייצבו מלכי ארץ ורוזנים נוסדו יחד **עַל יְהוָה וְעַל מְשִׁיחוֹ** הם בלק ובלעם שקמו על ה' ועל משיחו, **לֹא יָדְעוּ דְּהָא לְבַתָּר, הֵאִי כ"ה אֶעְקֹר לֹון מֵעֹלְמָא** אבל הם לא ידעו שלבסוף השכינה היא שתעקור אותם מהעולם.

כי עצום הוא ממני ראה בלק בחכמת הציפור שדוד המלך יצא ויכלה את מואב

**כִּי עֲצוּם הוּא מִמְּנִי. וְכִי עַד הֵהוּא שַׁעְתָּא אֵן אֲנָחוּ בֵּיהּ קִרְבָּא וְנִנְצְחוּ לֵיהּ** כשבלק אמר כי עצום הוא ממני משמע שכבר טעם את

נחת זרועם של ישראל ויש לשאול וכי עד עכשיו היכן ערכו עם ישראל מלחמה וישראל

נצחו אותם. **בְּאֵן אֶתֶר אֲעָרְעוּ בְּחֶרְבָּא דְּלִהוֹן, וְהוּוּ גְבָרִין** (דף קצ"ח ע"ב) **בְּגְבָרִין לְאַחֲזָא גְבוּרְתָּא דְּלִהוֹן. מַאי כִּי עָצוּם הוּא מְמַנִּי.** ובאיזה מקום כבר פגשו בחרבם של ישראל שהיו מתגברים עליהם כגיבורים להראות להם את גבורתם שבלק אומר כי עצום הוא ממני **אַלֵּא הֵהוּא רָשָׁע חֲכִים הָוָה, וְחָמִי לְמִרְחִיק** אלא אותו הרשע בלק היה חכם בחכמת הציפור וראה למרחוק, **חָמָא לְדוֹד מַלְכָּא, דְּאֵתִי מְרוּת הַמוֹאֲבִיָּה, גִּיבֹר תְּקִיף כְּאַרְיֵה, וְעֶבִיד קְרָבִין תְּקִיפִין, וְנִצַּח לְמוֹאֲב, וְשׂוֹי לֹזֶן תַּחֲתֵּי רַגְלָיו** ראה את דוד המלך שבא מרות המואביה גיבור חזק כאריה ועושה קרבות חזקים עם מואב וניצח אותם ושם אותם תחת רגליו. **אָמַר עָצוּם הוּא מְמַנִּי. הֵהוּא דִּירְתָּא הֵהוּא גְבוּרְתָּא, חָד מַלְכָּא דְּלִהוֹן, מִיֵּנֶן יַפּוּק לְשִׁיצָאָה לְמוֹאֲב.** ועל זה אמר שהוא עצום וממני יוצא אותו עצום כי אותו המלך שלהם שירש את הגבורה ממנו יצא ויכלה את מואב.

בלק ובלעם הרשעים רצו שדוד לא יבוא לעולם

**אוּלִי אוֹכַל נֶפֶחַ בּוֹ. הָאִי קָרָא חֲכִי הָוָה לִיָּה לְמִימַר,**  
**אוּלִי אוֹכַל אֶפֶחַ בּוֹ. אוּ אוּלִי נוֹכַל נֶפֶחַ בּוֹ** יש לשאול שהיה לו לבלק לומר אולי אוכל אכה בו ולמה אמר נכה בו בלשון רבים. **אַלֵּא הֵהוּא רָשָׁע הָוָה חֲכִים, אָמַר, חֲמִינָא יֵדָא חֲדָא, דְּחָד אֲרִיָּא תְּקִיפָא, פָּרִישׁ רַגְלָא (יֵדָא),** אלא בלק הרשע אמר לבלעם אני רואה יד אחת

של אריה חזק הפושט את ידו להלחם במואב וזהו ידו של דוד המלך שהוא משבט יהודה שנאמר עליו גור אריה יהודה **אִי אִיכּוֹל עֶמֶד, דִּנְתָּחֶבֶר** (ס"א תְּרוּנָא) **תְּרוּוִיחּוֹ (וְנִתְחַבֵּר) וְנִגְרַע מִהָהוּא אַרְיֵה יִדָּא דָּא, עַד לֹא יִיתִי הֵהוּא מִלָּכָא לְעֵלְמָא, וְלֹא יִתְרַד יִת מוֹאֵב מֵאַתְרֵיהּ** וזה שאמר לו בלק נכה בו דהיינו אני ואתה יחד אם נוכל להתחבר ולקצוץ מאותו האריה יד עד שלא יבא בסוף אותו המלך לעולם ולא יגרש את מואב ממקומם והיינו שרצה להשמיד את נחשון שממנו יצא בועז שנשא את רות ומהם יצא דוד.

בלק ביקש מבלעם ארה לי וקבה לי בשתי לשונות  
**אַרְהָ לִי, מֵאִי אַרְהָ לִי** מה הפרוש ארה לי. **אָמַר רַבִּי אַבָּא,**  
**הֵהוּא רָשָׁע בְּתֵרֵי לִישָׁנֵי קְאָמַר לְבִלְעָם** אמר רבי אבא  
 אותו הרשע בלק כשאמר לבלעם לקלל את ישראל השתמש בשתי לשונות. **חַד אָמַר**  
**אַרְהָ לִי, וְחַד אָמַר קָבֵה לִי. מַה בֵּין הָאִי לְהָאִי** לשון אחד  
 אמר ארה לי ולשון אחת אמר קבה לי ומה ההבדל ביניהם. **אָלָא אָמַר לֵיהּ,**  
**אַרְהָ לִי עֲשִׁבִין וְחַרְשִׁין דְּרִישִׁי דְּחֻוּיִין, וְשׁוּי לֹון בְּקִדְרָה**  
**דְּחַרְשִׁיא** אלא בתחילה אמר לו תלקט לי העשבים והכשפים של ראשי הנחשים והנח  
 אותם בקדירת הנחשים לעשות מהם כישוף כי ארה הוא מלשון לקיטה כמו "אריתי מורי עם  
 בשמי", **כִּיּוֹן דְּחֻמָּא דְּחִילִיָּה יִתִּיר בְּפּוּמָא, תָּב וְאָמַר,**  
**וְלָכָה נָא קָבֵה לִי** כיון שראה שכוחו של בלעם יותר חזק בפיו חזר ושוב ואמר לו  
 לכה קבה לי היינו קללה בפה שיקלל את נחשון שלא יצא ממנו דוד המלך.